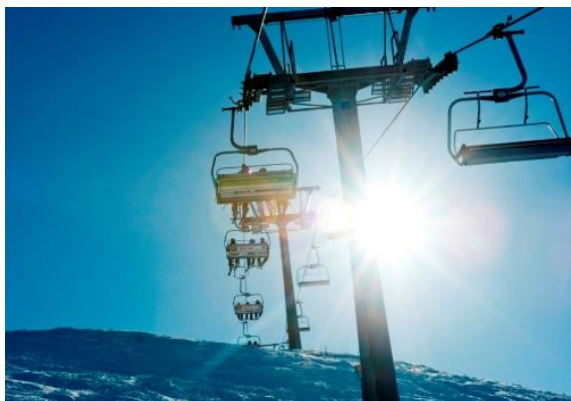

MORGENMØTE BEREDSKAP

Statens **jernbanetilsyn**

jernbane • taubane • park og tivoli

Morgenmøte om beredskap

- Generelt om beredskap i sikkerhetsstyringen
- Bakteppe for veiledningen
- Barrierer
- Hva må til for å oppfylle våre krav
  - Gjennomgå veiledningen ...
- Spørsmålsrunde

Beredskap – hva må være på plass?

Veiledning om beredskap i jernbanevirksomhet

- ❖ **Januar 2000: 19 mennesker omkom da to tog kolliderte ved Åsta på Rørosbanen i Norge.**
- ❖ **Mai 2003: 34 mennesker omkom da et tog kolliderte med en buss i nærheten av Siofok i Ungarn.**
- ❖ **Juni 2003: Et passasjertog og et godstog kolliderte ved Chinchilla i Spania. 19 personer omkom.**
- ❖ **Januar 2005: 17 mennesker omkom da et passasjertog kolliderte med et godstog nord for Bologna i Italia.**
- ❖ **Januar 2006: Opptil 46 mennesker omkom og nærmere 200 ble skadd da et passasjertog sporet av og styrtet ned i en kløft utenfor Montenegros hovedstad Podgorica.**
- ❖ **Januar 2006: 47 omkom da et tog på vei til Bar i Kroatia sporet av.**
- ❖ **September 2006: Et såkalt svevetog kjørte inn i et kjøretøy på en testbane i Emsland-området i Tyskland. 23 mennesker omkom.**
- ❖ **Juni 2009: En eksplosjon på et godstog antente boliger hvor folk lå og sov i byen Viareggio i Italia. Over 20 mennesker omkom.**
- ❖ **November 2009: Minst 27 personer omkom i en togavsporing mellom Moskva og St. Petersburg i Russland. Avsporingen skyldtes en bombe.**
- ❖ **Februar 2010: 18 mennesker omkom da to tog kolliderte front mot front i landsbyen Buizingen i Belgia.**
- ❖ **Mars 2012: To passasjertog kolliderte og sporet av i nærheten av Szczekociny i Polen. 16 mennesker omkom og 58 ble skadd.**
- ❖ **Juli 2013: Minst 77 mennesker omkom og over 140 ble skadd da et tog sporet av i høy fart ved Santiago de Compostela i Spania.**

”Det er sannsynlig at det usannsynlige vil skje.”
Aristoteles, 384-322 f.Kr

Meget sjeldent eller aldri!!!

Sjeldent eller aldri!!!

”Det er sannsynlig at det usannsynlige vil skje.”

Aristoteles, 384-322 f.Kr

SIKKERHETSTYRING - KUNSTEN Å SØRGE FOR AT
UØNSKEDE TING IKKE SKJER.

1. Ulykkesforebyggende tiltak

2. Beredskap ved fare- /ulykkessituasjoner

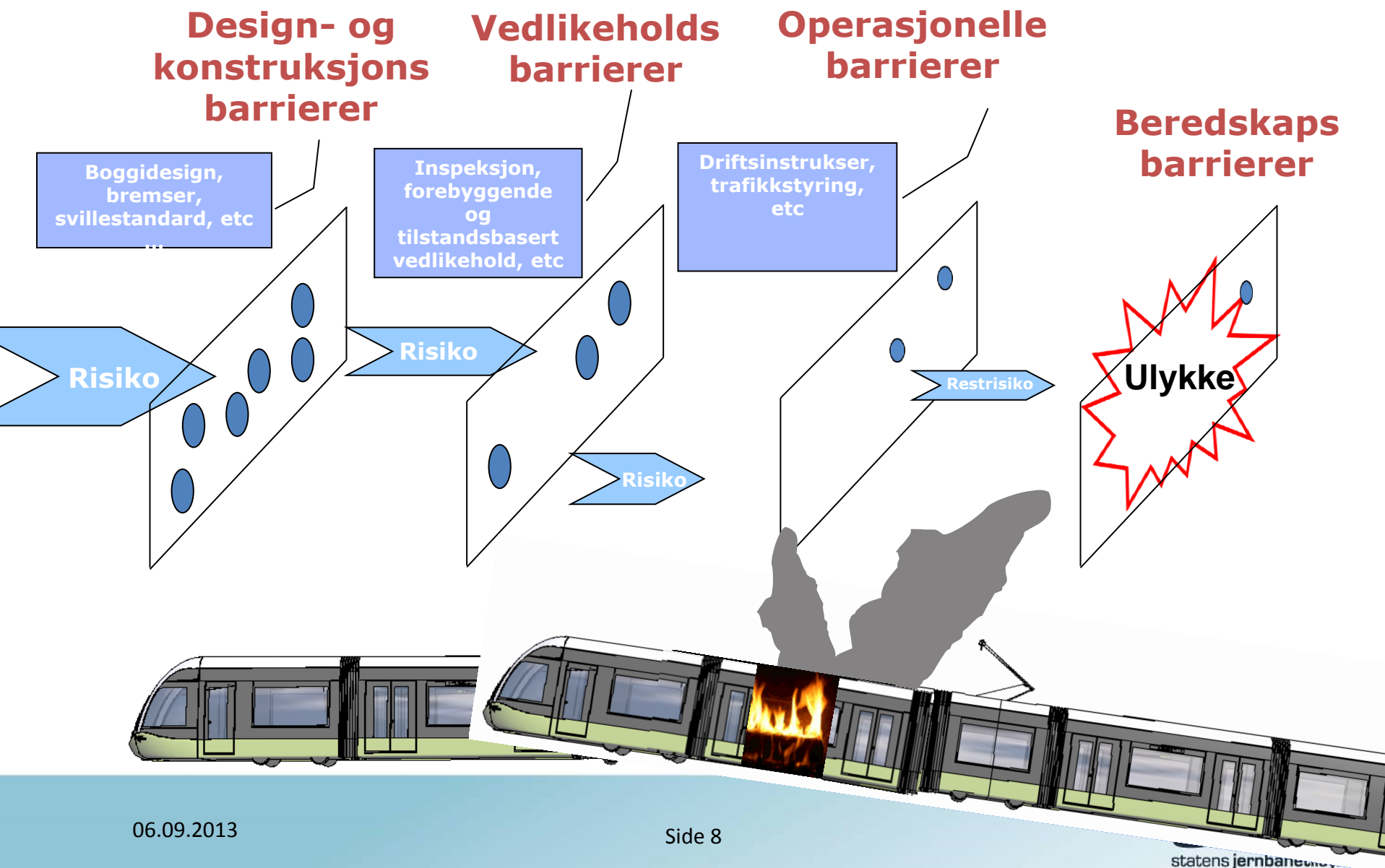
BEREDSKAP - være beredt og på kort varsel ha evne til å
effektivt håndtere og begrense en fare- /ulykkessituasjon

Hvor gode vi enn er på sikkerhetsstyring ...
ting kan gå galt åkkesom ....

Vi må ha barrierer ...

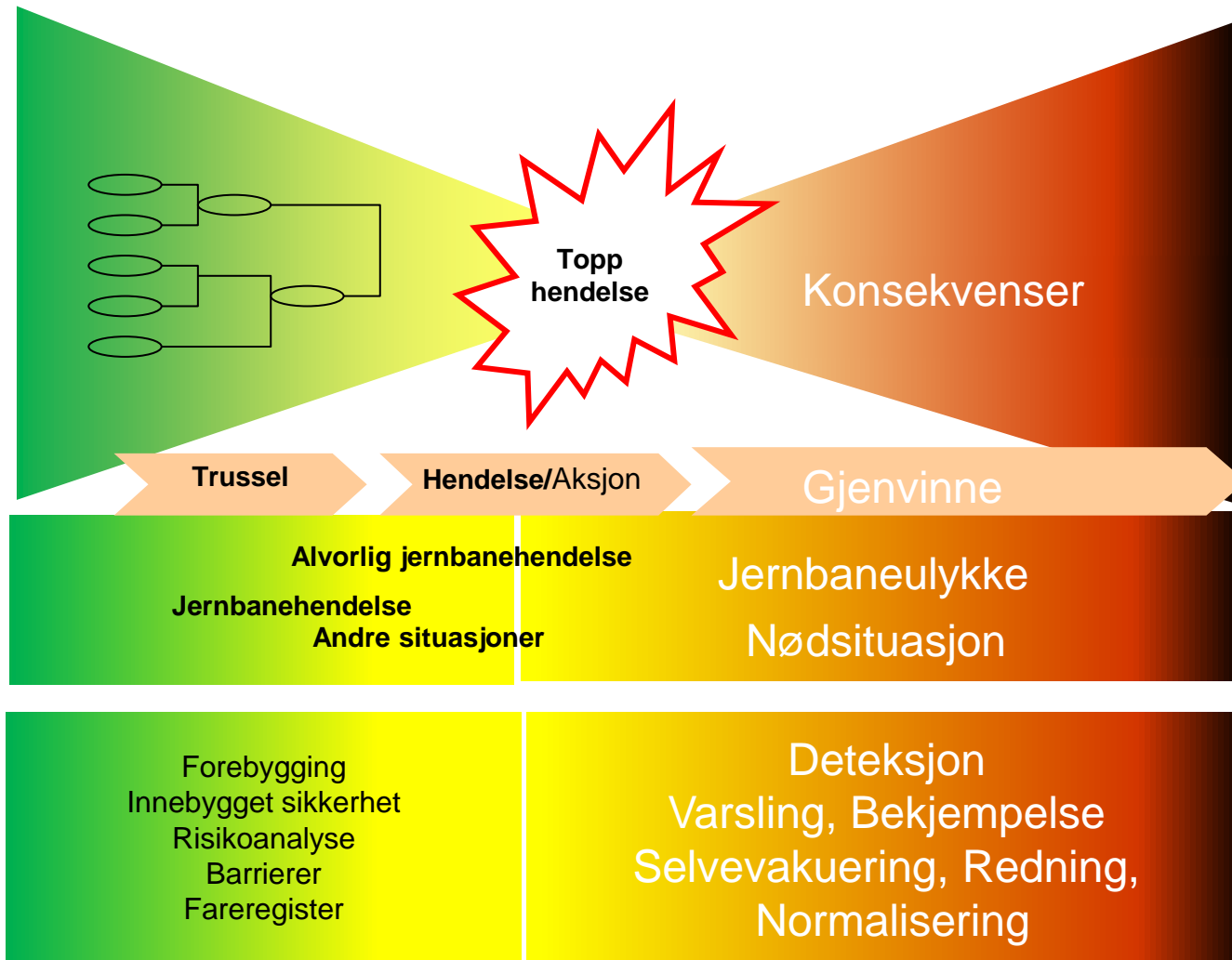

Sikkerhetsstyring: Barrierer; hindre/reducere risikoutvikling

SIKKERHETSSTYRING

Oppsummering 1

- Beredskapen en integrert del av virksomhetens sikkerhetsstyring
  - Beredskapen er den siste barriere når andre barrierer har sviktet
  - Beredskapen skal hindre eller bryte uønskede hendelsesforløp - unngå eskalering
  - **BEREDSKAP** - være **beredt** og på **kort varsel** ha evne til å **effektivt håndtere** og **begrense** en fare-/ulykkessituasjon
- PAUSE 5 minutt

Bakteppe til veiledningen

- **Beredskapen bygger primært på offentlige nødetater, ... men**
  - Offentlige nødtjeneste; er ikke spesielt rettet mot jernbanevirksomhetenes behov, styrt av den enkelte kommune, stor variasjon
  - Flere departement/myndigheter/regelverk regulerer beredskapen

- **Jernbaneforetaket/trafikkoperatør har det fulle og hele ansvar, ... men**
  - Tilsyn viser at jernbaneforetakenes egenberedskap» har klart forbedringspotensial
  - Virksomhetene tar ikke ansvar for eget beredskapsbehov (peker på brannvesen, helse, politi og JBV)

KLART BEHOV FOR VEILEDNING OG TILSYN

Bakteppe til veiledningen

- **Infrastrukturforvalter har et særlig ansvar** og skal i fellesskap med det enkelte jernbaneforetak ha dekkende beredskap på den aktuelle strekningen, og beredskapsplanene skal være samordnet med nødetatene ... men
  - Tilsyn viser at koordinering og samordning fra infrastrukturforvalter (nasjonalt nett) har et klart forbedringspotensial
  - Ingen tar ikke helhetsansvar for beredskapsbehov (peker på brannvesen, helse, politi)

- **Erfaringer fra øvelser, hendelser og ulykker**

- **Beredskapen er avhengig av samspill mellom mange aktører med vidt forskjellig formål, kultur og ressurstilgang**

KLART BEHOV FOR VEILEDNING OG TILSYN

Bakteppe til veiledningen

Regelverk basert på funksjonskrav

Sikkerhetsstyringsforskrift (nasjonalt jernbanenett)(++)

§ 4-7. Beredskap

Den øverste ledelsen har ansvaret for at jernbanevirksomheten **har beredskap for nødssituasjoner** og andre situasjoner som kan innebære en fare for sikkerheten. Beredskapen skal være dimensjonert på grunnlag av resultatene fra **beredskapsanalyser** og være beskrevet i egne **beredskapsplaner**.

Infrastrukturforvalter skal sørge for at egne beredskapsplaner og beredskapsplanene til alle jernbaneforetak som trafikkerer det nasjonale jernbanenettet er **koordinert**.

Beredskapsplanene skal være **samordnet** med relevante offentlige myndigheter.

§ 7-3. Beredskapsøvelser

Jernbanevirksomheten skal regelmessig gjennomføre **øvelser** for å verifisere at beredskapen fungerer etter sin hensikt.

Jernbanevirksomheter skal **samordne** slike øvelser i den grad det er nødvendig.

KLART BEHOV FOR VEILEDNING!

Bakteppe til veiledningen

Regelverk basert på funksjonskrav

Kravforskriften (sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor)

§ 7-1. Beredskap

Jernbanevirksomheten skal ha beredskap for nødssituasjoner. Beredskapen skal være basert på resultatet av analyser og være beskrevet i egne beredskapsplaner.

Beredskapsplanene skal være samordnet med relevante offentlige myndigheter.

Der trafikkutøvelse og drift av infrastruktur er organisert i ulike selskaper, skal beredskapsplanene samordnes for den aktuelle strekning.

§ 7-2. Beredskapsøvelser

Jernbanevirksomheten skal regelmessig gjennomføre øvelser for å verifisere at beredskapen fungerer etter sin hensikt.

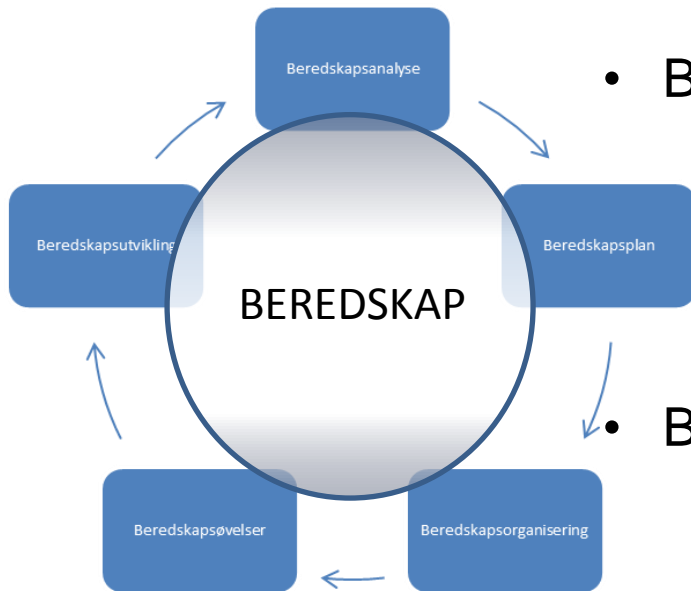
Jernbanevirksomheter skal samordne slike øvelser i den grad det er nødvendig.

KLART BEHOV FOR VEILEDNING!

Veiledning om beredskap i jernbanevirksomhet

- Utgitt april 2013
- Dekker trafikkstyring, trafikkvirksomhet og infrastruktur
- Dekker ikke Security/terror
- Målgruppe er «alle»
  - Trafikkoperatør
  - Infrastrukturforvaltere
  - Tog, t-bane, trikk
  - Nasjonalt nett og utenfor

Oppbygging basert på beredskapselementer

- Beredskapsanalyse; som dimensjonerer beredskapen
- Beredskapsplan
  - Avklarte grensesnitt med beredskapsressurser en samvirker med
  - Et oppdatert og dokumentert beredskapsplanverk
  - Dedikert og forberedt organisasjon, utstyr og materiell for effektiv innsats
- Beredskapsorganisering
  - Kompetent og øvd personell
  - Klare ansvarsforhold og kommunikasjonslinjer
- Beredskapsøvelser og Beredskapsutvikling
  - Øvelser for verifikasjon av beredskapens tilstrekkelighet
  - «Forbedring»; teknisk utvikling, hendelser, revisjoner og annen type erfaringstilbakeføring

Oppbygging basert på beredskapsfaser

- Deteksjon; kort responstid, kriterier for når det har oppstått en beredskapssituasjon
- Korrekt varsling umiddelbart
- Tilstrekkelige bekjempelsestiltak
- Personer kan reddes i fare- og ulykkessituasjoner
- Evakuering raskt og effektivt til enhver tid
- Normalisering raskt når ulykkessituasjonen er stanset

Oppsummering 2

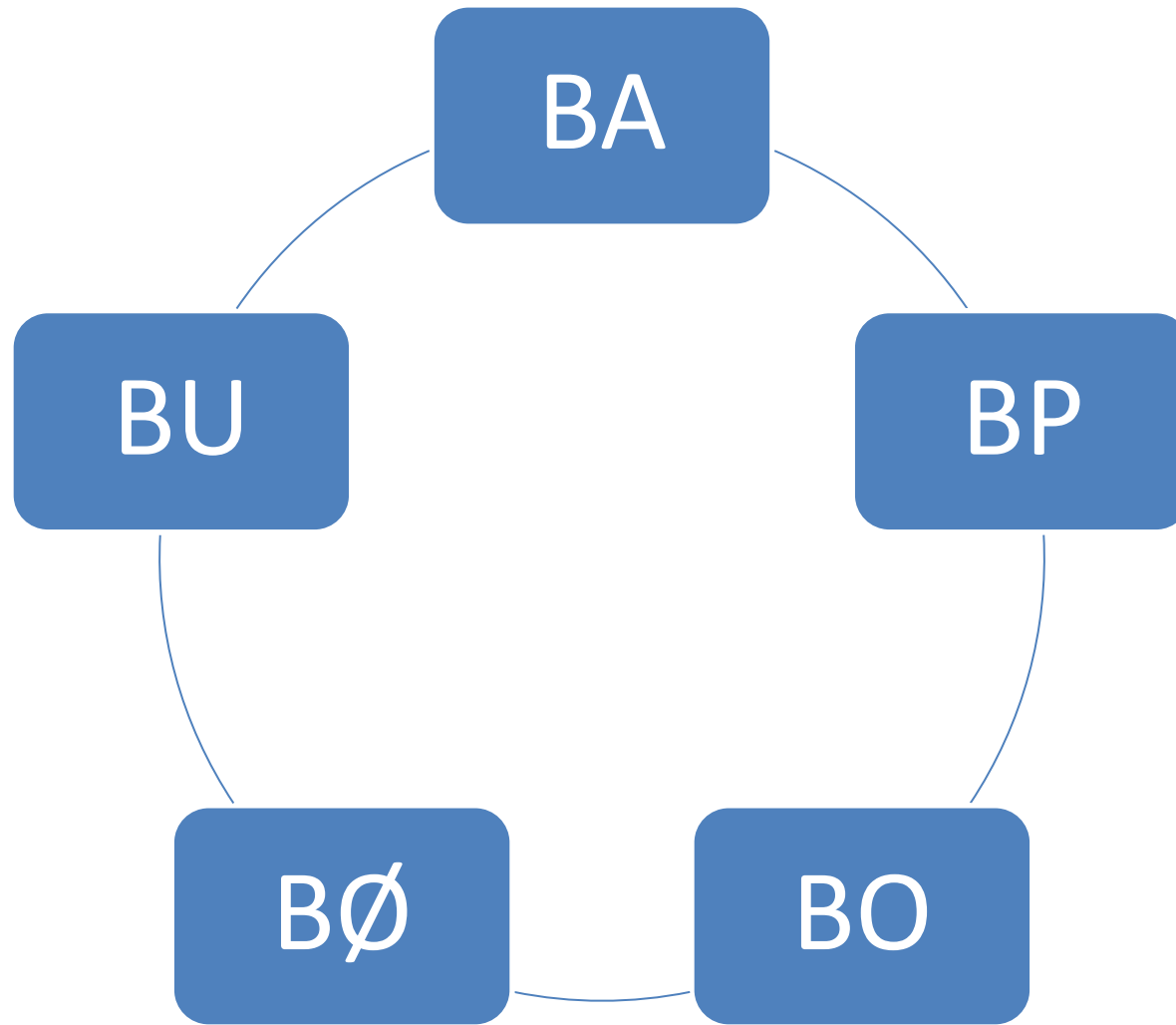
- Behov for «standardheving» i bransjens beredskapsarbeid
- Beredskapen er avhengig av samspill mellom mange aktører med vidt forskjellig formål, kultur og ressurstilgang. Uoversiktlig og store muligheter for ansvarspulverisering
- Beredskapskravene er funksjonsorientert og lite spesifikke

- Hva gjør/har vi gjort?
  - Veiledning om beredskap i jernbanevirksomhet april 2013
  - Beredskap fokustema til tilsynsprogram Morgenmøte om beredskap september 2013
  - Beredskap tema på sikkerhetskonferanse 2012 og 2013

PAUSE 5 minutt

Gjennomgang Veiledning om beredskap

➤ [Til veiledningen](#)

Hvor ligger forbedringspotensialet?

I revisjonsleders hode .....

- Oppgaven- Få en kompetanseheving
- Vi har de pusselbiter som skal til for å få det til!
  - Infrastruktureier
  - Trafikkoperatører
  - Offentlige nødetater
  - Tilsynsetater/Regelverk
  - Kompetanse
  - Vilje
- Dette får vi til!

➤ SPØRSMÅL?

Vel hjem!!!

Vel møtt på vårt sikkerhetsseminar som er 15. oktober!

- Tema Barrierer og beredskap
- Påmelding via vår hjemmeside